

Dialekt- och folkminnesarkivet
Box 1743
Ö.Ågatan 27
751 47 UPPSALA

M 262 SYNEN PÅ BROTT OCH STRAFF

Frågelistan syftar dels till att samla sägner och berättelser om brott, brottslingar och straff i äldre tid och i nutiden, dels till att få fram Dina subjektiva åsikter och Dina personliga värderingar om brott och brottslighet, brottslingar och straff. Läs helst igenom hela frågelistan innan Du svarar och tänk på att det är värdefullt om Du kan svara så sanningsenligt och så detaljerat som möjligt.

BROTT OCH BROTTSLIGHET I ALLMÄNHET

Vad är, enligt Din mening, brottsligt både i lagens och folkets mening och vad är brottsligt bara enligt lagen? Ge exempel! Tycker Du att det finns vissa brott som borde avkriminaliseras? I så fall vilka?

Har Du någon gång försökt avstyra ett brott eller ingripit mot någon brottsling? Berätta!

Har Du själv eller någon i Din närhet drabbats av brott av något slag? Hur reagerade Du då? Anmälde Du brottet? Vad anser Du om brottslingen? Skulle Du anmäla brottet även om en släkting eller vän begått det? Vad anser Du om polisens eventuella agerande? Känner Du rädsla för att bli utsatt för brott? Försöker Du på något sätt skydda Dig mot brott, exempelvis genom extra lås på dörren, larm på bilen, genom att bära med Dig vitpeppar i handväskan e.l.? Berätta!

OLIKA TYPER AV BROTT

Känner Du till berättelser om mord och mördare? Berätta vad Du vet eller har hört talas om, både rikskända som Åmsele och Palme-morden och lokalt kända, äldre och nyare mord. Ge gärna exempel på vad Du hört av rykten och berättelser!

Vad anser Du rent allmänt om mord och mördare? Finns det vissa mord som är mer "berättigade" än andra? Vad anser Du om dödshjälp och aborter, är det mord?

Hur betraktar Du förfalskning av konst, sedlar, pass o.d.? Berätta vad Du anser om inbrott i bostäder, snatterier i butiker, stölder från arbetsplatser, bilstölder osv. Har Du någon åsikt om varför man stjälar och vilka det är som stjälar? Anser Du att vissa stölder är mindre allvarliga än andra? Tror Du att det finns vissa etniska grupper som stjälar mer än andra? I så fall vilka och varför?

Hur betraktar Du byte av tjänster och skattefria inkomster utanför arbetet ("svartjobb")? Är det moraliskt förkastligt eller ett legitimt sätt att lura skattemyndigheter och stat? Hur ser Du på ekonomiska brott av typen skattefusk ("skatteplanering")? Vilka är det som fuskar tror Du? Vad anser Du om försäkringsbedrägerier?

Vad har Du för åsikter om sexualbrott såsom incest, våldtäkter o d ? Hur betraktar Du blottare? Känner Du till sådana eller andra slag av sedlighetsbrott från äldre tid? Berätta!

Hur ser Du i allmänhet på gatuvåld och misshandel, fotbollshuliganer m.m.? Vad tror Du att misshandeln kan bero på? Hur betraktar Du misshandel av kvinnor och barn? Var går gränsen för misshandel? Anser Du att barn skall agas och har Du själv gjort det? Har Din attityd mot barnmisshandel förändrats under Din levnad?

Anser Du att det är brottsligt att inneha, använda och försälja narkotika? Tror Du att brottsliga narkomaner är "farligare" än andra brottslingar? Känner Du till berättelser om narkomaners farlighet och brottslighet? Berätta!

Är pyromaner brottslingar och skall de straffas som sådana? Vad anser Du om tillverkning och försäljning av hembränd sprit? Köper du själv hembränt? Betraktar Du tillverkningen som ett brott

eller som ett legitimt sätt att lura staten? Känner Du till några benämningar på hembränt? Vet Du hur man i en trakt känner till var man skall få tag i hembränd sprit?

Berätta vad Du anser om rattonykterhet och rattfylla? Hur betraktar Du andra trafikbrott såsom fortkörning, smitning osv? Anser Du att tjuvskytte är ett brott? Är det värre med tjuvjakt på djur som mink, utter, björn osv än att tjuvskjuta exempelvis en älg? Hur betraktar Du brott mot allemansrätten, äppestöld osv?

Anser du att det finns andra brott som inte omfattas av lagen? Berätta i så fall vilka!

STRAFF

Hur ser Du på straffen, är de för milda, hjälper fängelse, eller förvärrar det bara? Vilka brott anser Du skall ha de hårdaste straffen? Varför? Berätta vad Du anser om tjallare! Har Du deltagit i någon rättegång? Berätta!

Har Du förtroende för rättsskipningen, dvs. anser Du att rättvisa skipas? Känner Du förtroende för politiker, poliser, sociala myndigheter, advokater, åklagare och domare? Kan det ibland var berättigat att "ta saken i egna händer"? Berätta!

Vad anser Du om fängelser, är de bra eller dåliga? Är straffen för milda och för korta? Skulle Du vilja se andra typer av straff, exempelvis samhällstjänst, hårt skogsarbete, utvisning, sluten psykiatrisk vård? Bör olika typer av brottslingar behandlas på olika sätt? Vad anser Du rent allmänt om samhällsvård?

Hur ser du på dödsstraffet? Bör det återinföras i landet och i så fall för vilka brott? Om Du är emot dödsstraffet, berätta varför.

ÖVRIGT OM BROTT OCH BROTTSLIGHET

Anser du att brottslingar är annorlunda än andra människor, och vari består i så fall detta? Tror du att man redan hos barn

kan se om de skall bli framtida brottslingar? Tror Du att brottslingar kan återanpassas till samhället? Berätta i så fall hur.

Vilken roll tillmäter du pornografi, samhällsekonomi, reklam, narkotika, skola, invandring etc. i den ökade brottsligheten? Vilken roll anser Du att moralen spelar i sammanhanget?

Kan Du nämna någon typ av brott som minskat eller försvunnit under Din levnad? Anser Du att synen på brott/brottsling/straff förändrats? Berätta i så fall hur och varför!

Vad anser du om tidningsskriverier kring brottslighet? Läser du gärna om brott i tidningar? Varför i så fall? Tycker Du också om att läsa romaner eller se filmer om brott?

Har Du hört berättas om avrättningar, fängelser och folkliga straff i äldre tid? Berätta!

Känner Du till visor om brott? Om Du gör det skriv ned dessa vistexter! Känner Du till ordspråk eller gåtor som anger hur man betraktar brottslingar och brott, skriv ned dem!

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Glöm inte att ange Ditt namn, Ditt födelseår, Ditt yrke och det landskap och den socken eller stad Dina uppgifter gäller. Om Du tycker att frågorna är alltför personliga och därför vill svara anonymt går det alldeles utmärkt. Ange då i stället för namn bara Ditt kön.

Uppsala i november 1992
Agneta Lilja/WE/MV